

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 50 K Félévre 220 K
 Negyedévre 110 K Egész évre 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZAM

Prónay Pál büntetését tudomásul vette a Ház Fegyelmi uton 30 napi szobafogságra ítélték - A katonai büntetőtörvényben nincs az esetre megfelelő paragrafus

Nagy várakozás előzte meg azt a megtorló eljárást, amit Prónay Pál alezredes ellen szorgalmaztak, aki a rá és a parancsnoksága alatt álló derék tisztikarra és legénységre szórt méltatlan vádak miatt nagyon katonásan, keményen meg találta nyomni a kezébe ragadott pennát.

Magunk részéről, megállapítván a mentelmi jog megsértése, szintén elmaradhatatlannak tartottuk a megtorlást, de semmi szín alatt nem voltunk hajlandók pereátot kiáltani a fejére annak, akinek a közelmúltban a rend helyreállításában elvülhetetlen érdemei ismeretese és akit szeplőtlen becsületében ért a legdurvább támadás.

Az ítéletet mindenki megnyugvással fogadhatja, csupán azok nem lesznek megelégedve vele, akik az egész esethez vérmes reményeket fűttek s a helyzetnek, az egész alkotmányos rendnek a felborítására akarták kihasználni.

A nemzetgyűlés pénteki ülésén jelentették be az elítélést a Háznak.

Belitska Sándor honvédelmi miniszter emelkedett szélásra: Van szerencsém tiszteletteljesen jelenteni, hogy a megtorló eljárást a bűnvádi üldözésre jogosult illetékes parancsnok a mentelmi jog sérelmének, Rakovszky István nemzetgyűlési képviselőnek, a nemzetgyűlés volt elnökének bejelentése után haladéktalanul folyamatba tette. A katonai büntető-törvénykönyv 353. §-ba ütköző, a kormány által a közügyek tárgyalására rendelt gyűléseket ellen való erőszakos cselekvés által elkövetett nyilvános erőszakoskodás büntette, valamint a katonai büntetőtörvénykönyv 271. §-ába ütköző, a becsület biztonsága ellen alaptalan vád által elkövetett vétség címén a mentelmi jog sérelmének a nemzetgyűlés által történt megállapítása után az illetékes parancsnok a katonai ügyész indítványára meghozta a következő határozatot:

"A m. kir. csendőrség felügyelőjének 436-21. számú határozata. A m. kir. csendőrség felügyelője, mint illetékes parancsnok, a katonai büntető törvénykönyv 353. §-ába ütköző nyilvános erőszakoskodás büntette címén Prónay Pál báró alezredes ellen tett feljelentés vizsgálat tárgyává tétetett. Bűnösnek találtuk a katonai büntető törvénykönyv 571. §-ába ütköző, közszolgálatok teljesítésébe való beavatkozás vétségében, továbbá a katonai büntető törvénykönyv 761. §-ába ütköző, a becsület biztonsága ellen elkövetett vétségben, amelyet azzal követett el, hogy Rakovszky István nemzetgyűlési képviselőhöz, mint a nemzetgyűlés volt elnökéhez intézett levelében olyan kifejezéseket használt, amelyeknek célja az volt, hogy a nemzetgyűlés mindenkor elnökét hivatalos működésében akadályozza és költött, valamint elferdített tények közlésével úgy Rakovszky István nemzetgyűlési képviselőt, mint Beniczky Ödön nemzetgyűlési képviselőt hamisan vádolta meg, mely valóság esetén alkalmas volna arra, hogy őket a közvélemény előtt megvetésnek tegye ki. E vétségért, s amiatt, hogy a szolgálati szabályzat általános részének tilalma ellenére politikai ügyekben tanúsított magatartásával a nyilvánosság előtt hátrányos megítélésnek tette ki magát, a m. kir. csendőrség fegyelmi uton 30 napi szobafogsággal fenyíti meg." (Helyeslés jobb felől, zaj, elnök csenget.)

Ezután hosszasan olvasta fel az indokolást.

A Ház a bejelentést tudomásul veszi.

Prónay Pál alezredes büntetése ügyében *Srétér* István volt honvédelmi miniszter a következő kijelentést tette:

— Roppant visszásnak találom, hogy az egész ügyészi indokolást felolvasták. Ez sohasem történt meg eddig. A szolgálati szabályzat világosan előírja, hogy kik előtt olvasható

fel az ügyészi indokolás. Én teljesen megnyugsom az indokolásban, bár súlyosnak találom.

Ez a büntetés a legmagasabb, amikor a katonai bíróság utján való üldözésre nem talál az ügyész okot.

Egy keresztyén párti vezető politikus a következőket mondotta: — Első látásra a büntetés mérvével nem volnánk megelégedve, de nincs más választás. Ezt kell elfogadnunk, mert a párt követelte, hogy sürgősen toroltsák meg az eset. Sürgős megtorlás pedig csak fegyelmi eljárás által volt lehetséges, mert a rendes katonai eljárás túl hosszadalmas lett volna és a katonai büntetésre *nincs is megfelelő paragrafus.*

Gaál Gaszton a nemzetgyűlés elnöke

Budapest, augusztus 12, A nemzetgyűlés mai ülésén Bottlik József alelnök napirend szerint elrendelte az elnökválasztás keresztlvitelének foganatosítását.

A szavazás megtörtént, 93 leadott szavazatból 88 Gaál Gasztonra esett, a többi megoszlott. A csaknem egyhangú szavazás eredményeképp Bottlik József Gaál Gasztont a nemzetgyűlés megválasztott elnökének nyilvánította.

Amerika békejobbot nyújtott a magyar nemzetnek

A pártok és nemzetiségek képviselői örömmel üdvözlik a különbéke ajánlatot

Budapest, aug. 12. A nemzetgyűlés mai ülését 10 órakor nyitotta meg *Bottlik* József alelnök. A diplomáciai karzat *Grandsmith* amerikai főmegbízott és a budapesti amerikai misszió négy tagja van jelen.

Mózer Ernő, a külügyi bizottság előadója ismerteti az amerikai békehatározatokról szóló törvényjavaslatot. Többek között ezt mondja:

— Az amerikai kongresszus 1921. július 1-én békehatározatot hozott, amelynek értelmében a hadiállapot az amerikai Egyesült Államok és Magyarország között megszűntnek tekintendő. Ezzel a határozattal az Egyesült Államok főmegbízottja megjelent a kormánynál, kijelentvén, hogy amennyiben a magyar nemzetgyűlés ezt a határozatot elfogadja, Amerika hajlandó a béketárgyalások megindítására.

— Gyakran voltunk abban a helyzetben, hogy már azt hittük: vége Magyarországnak, és ma, amikor az ország súlyos gazdasági helyzetben van, megjelent a látóhatáron az első fecske, az amerikai különbéke határozat. *A kongresszus és az amerikai Egyesült Államok elnöke békejobbot nyújtott a magyar nemzetnek és így kritikát gyakorolt a trianoni béke felett.*

— Nem hajlandók részt venni tovább az eltiprásban, hanem azt akarják, hogy a nemzetnek joga legyen az élethez és a fejlődéshez. Október 13. óta igen sok ígéretet kaptunk, mindezek azonban csupán szavak maradtak. Az első tény ez a békehatározat, amely joggal keleti fel bennünk a reményt arra nézve, hogy lesz Magyarország! Első és legfontosabb érdeke a nemzetnek, hogy ezt a javaslatot elfogadja. Hátalatt szívvel gondol az amerikaiakra, akik a különbéke gondolatát megfogalmazták, a polgároknak és az elnökre, aki azt jóváhagyta, a budapesti főmegbízottra, akinek utján ez a békehatározat a nemzetgyűlés asztalára kerülhetett. (Élénk éljenzés és taps.)

Meg vagyok győződve, hogy e határozatok hatása alatt újabb és újabb határozatok fognak tétetni, hogy amikor az amerikai nemzet kimondta a „*Vae victis!*” elve ellen szavát és biztosítani akarja tovább fejlődésünket, közel vagyunk ahoz az időhöz, hogy teljesedni fog régi óhajunk. Kéri az ajánlat elfogadását. (Taps.)

Pallavicini György ögróf: Utóbbi időben nem bánt velünk a sors valami irgalmasan. Magyarország olyan állapotba jutott, amelyben ezeréves főnállása óta még nem volt. Az első barátságos lépés Magyarország felé csak most történt meg az amerikai kongresszus határozatával, amelyet részemről a legmelegebben üdvözlök. Együttal rá akarok mutatni annak a jelentőségére, hogy épen az amerikai Egyesült Államok részéről történt meg ez a lépés, amely a valódi demokrázizmus képviselőjének tekinthető, amely a háború kritikus pillanatában is a 14 ponttal lépett elő. A 14 pontba vetett reményeink szétfoszlottak, amennyiben a győztes államok épen az ellenkezőjét valószínűsítették meg, amikor az államokat és elsősorban Magyarországot a legigazságtalanabb békére kényszerítették.

— Remélem, hogy *amint* Amerika az *amerikaiaké*, ép úgy elismerte ezen ajánlatával Amerika az a jogunkat hogy *Magyarország a magyaroké*. Örömmel fogadom el a javaslatot.

Dvorsák Győző: — A Pittsburgban hozott határozattal *töviskoronát nyomtak a t/ népre*. Ezt követte a keresztfeszítés, amely a trianoni béke ratifikálásakor történt meg. Az Egyesült Államok nem fogadták el a trianoni békét, amely ránk nézve sem béke, csak az erősebb parancsa. Az Egyesült Államok közvéleménye csak a közelmúltban győződhetett meg arról, hogy *a tót nép nem ismeri el a cseh-szlovák einevezést és sohasem fog Csehországhoz tartozni*. 1918. május 30-án 12 cseh

és 5 töt képviselő meghatalmazás nélkül kötötte meg a cseh-szlovák szerződést, amelyet Wilson rontott el és most nemzetéhez méltó elnöke az Egyesült Államoknak, Harding, jóváakarta tenni és meg vagyok győződve, hogy jóvá is fogja tenni. A magyar szabadság és magyar integritás magva amerikai földön van elvetve. Csak tőlünk függ, hogy ez a mag ki fog-e kelni. A javaslatot elfogadja.

Kutafalvy Miklós: Örömmel tölt el az a tény, hogy az Egyesült Államok kormánya külön békét akar kötni. Magyarországot a népek önrendelkezési jogának ürügye alatt darabolák fel és így szakították el a magyar-ruthén népet magyarországról. Ennek alapja az a határozat volt, amelyet az Egyesült Államokban levő ruthén néppel 1918. évi november 24-én Philadelphiában létesítettek. Ezt az agitációt a csehek finanszírozták és propagálták. Az amerikai ruthén nép nem dönthet a magyarországi ruthén nép sorsáról, és így nem hajlandó elfogadni azt a határozatot, amelyet Galicia és Ukrajna ruthénjei hoztak. *A Kárpátok alatti rutén nép 1000 év s tradíciójához, Magyarországhoz hű akar maradni.* A cseh kormány a kijelentésbe helyezett autonómiából eddig nem valószínű meg semmit ezzel szemben, a legerőszakosabban folytatja a centralizációs politikát. Állandó üldözéssel és terrorral urkodik, a nép nyomorog és az éhség következtében tömegesen pusztulnak el éhhalásban. Kijelenti, hogy a ruthén nép nem fog addig nyugodni, amíg önrendelkezési jogát vissza nem kapja.

Berky Gyula pártja nevében kijelenti, hogy az amerikai nép, amely az 1848-49-iki magyar szabadságharc alkalmával szintén közlelpett, a mostani békeajánlatával a régi tradíciójához méltónak mutatta magát.

Pásztor József ugyancsak a kisgazdapárt nevében örömmel üdvözlözi az amerikai nép igazságérzetét.

Ugron Gábor az ellenzék nevében szólal fel és kifejti, hogy ebben a kérdésben semmiféle pártkülönbségnek lenni nem szabad. Amerika ezen lépésében kulturális, gazdasági és szabadságharcunk megerősödését látjuk, amelyet integritásunk érdekében folytatnunk kell.

Bánffy Miklós gróf külügyminiszter: Az előttünk levő jelentést a magyar kormány és a magyar nemzetgyűlés emelkedett hangulatban tárgyalta és üdvözölte. Lényegesnek tartjuk az Egyesült-Államoknak ezen békehatározatát, amivel kifejezte azon emberszerető szellemét, amellyel a megértés és világosság felé kell haladni és amely egyetlen bázisa a világ-békének. Néhány rövid szóval méltatni kívánom annak az elhatározásnak a fontosságát, amely most előttünk fekszik. Az amerikai Egyesült-Államok részére három megoldás kínálkozott akkor, amikor a világháború befejezéseként a békét a maga fészéről megakartta állapítani. Az egyik megoldás az lett volna, hogy a trianoni békét a maga részéről egyszerűen megerősíti s ezzel a megerősítéssel annak végzetes rendelkezéseit szentesíti. A másik megoldás az lett volna, hogy mivel az amerikai nép álláspontja odamódosult, hogy a nemzetek ligáját megalakította, s egyben kijelentette volna, hogy az európai ügyekben résztvenni közzvetlenül nem kíván, de a trianoni békének egyes kiszakított részeit, még pedig csak azokat, amelyeknek terheit mi viseljük, jóváhagyja. A harmadik megoldás az, amely előttünk fekszik. A világtörténelem jól ismeri azt az elhatározást, amikor valamelyik nemzet kimondja, hogy egy nemzet egy más nemzettel hadiállapotban van. Tudtommal ez az első eset, amelyet az Egyesült-Államok követett, hogy a békeállapotot valamennyi országgal szemben kimondották, velünk szemben, a velük hadiállapotban volt országokkal szemben. Én ebben kifejezett tendenciát látok a nemzetek barátságos fejlődése felé, hiszen a legnagyobb világhatalmak egyike, az Egyesült-Államok kormánya határozta el magát arra, hogy velünk szemben a egyetlen békepontokat nem kívánja megerősíteni és hajlandó a mi szerencsétlen nemzetünkkel békére lépni.

Hornvánszky Zoltán pártja nevében üdvözlözi a javaslatot és elfogadja azt.

Csukás Endre a vendek nevében jelenti be kiáltványát, hogy azt a külügyminiszterium

utján juttassák el a világ népeihez, amely szerint a vend nép a régi Magyarország lakója, szent István birodalmának tagja akar maradni.

Schlachta Margit a magyar nők nevében üdvözlözi az amerikai népet, amiért ezen javaslattal békejobbot nyújtottak a megsemmisített országnak.

Az ingatlan vagyonváltság vitája

A városok vagyonának mentessége

A nemzetgyűlés mai ülésén az elnökválasztáskor elrendelt szünet után **Rupert Rezső** szólalt fel a vagyonváltság citájában és hibáztatta a pénzügyminiszter pénzügyi politikáját, mert nem látja a takarékoság elvét keresztülvívve. A kormány iránt bizalmatlan lévén nem fogadja el a javaslatot.

Bartha Béla a szőlőtermelésre hívja fel a pénzügyminiszter figyelmét. A javaslatot elfogadja.

Pálffy Dániel kifogásolja a városok vagyonváltságát. Elismeri, hogy a törvényjavaslat a legmesszebbmenő figyelemmel van a kisemberek teherviselő képességére és itt a Házban a javaslatról csak dicsérőleg nyilatkozhatunk.

A magyar gyár- és kézműipar súlyos helyzetéről beszél ezután. A városok vagyonának meg van a maga rendeltetése a közegészségügy a kultúra és ipar fejlesztése, a civilizáció megerősítése körül. Szeged városa ezen követelményeknek minden körülmények között megfelelt, most pedig egyetemét óhajtja felépíteni. A közigazgatás költsége magas terhet ró a városra, de azért a kisiparosokkal szemben mindenkor teljesítette kötelességét.

Az ORGESCH Csehországban

Prága, aug. 12. A Csehszlovákia Köztársaságának értesülése szerint a német birodalmi ORGESCH szervezetek rengeteg fegyvert és katonai felszerelést szállítanak Csehországba. A szervezvényeket a német nemzetipárt Freiwaldban lévő titkársága veszi át.

Csukás Endre a javaslat mellett szólalt fel. Határozati javaslatot nyújt be amely szerint utasítsa a pénzügyminiszter a törvényes végrehajtó közegeket, hogy a kataszteri tiszta jövedelem megállapításánál indokolt esetben módosítások történjenek és pedig a leégett és a leégés után újonnan épült házak vagy azon birtokok, amelyek jelzálogkölcson van, vagyonváltsága kényszerkölcsonnel legyen fizethető. Azonkívül ugyanilyen elbánásban részesüljenek a városok parkjai, faiskolái, és azon birtokok, amelyek internetusok vannak.

Fodor Béla szintén a javaslat mellett szólalt fel.

Ezután a Ház tudomásul vette **Schandl Károly** indítványát, amely szerint a nemzetgyűlés időtartama a vagyonváltság javaslatának tárgyalása idején egy órával meghosszabbítható.

Az **Elnök** napirendi indítványt tett, a Ház legközelebbi ülése szombaton lesz.

Drózdai Győző azon indítványát, hogy a Ház holnap ne tartson ülést, a Ház nem fogadta el.

Elnök az ülést 2 óra után rekesztette be.

Kigyuladt a városi bérház teteje

Nagy úza Dobozy-átjárón Gyenén működött a vízvezeték

Tegnap délelőtt a Dobozy-átjáró 28/a. száma városi bérház tetejéről gomolygó füst-fellegek csaptak fel. Először mindenki azt hitte, hogy a *Gambrinus* vendéglő konyhájának kéménye füstöl, de alig pár pillanat múlva az emberek csoportokba verődve mondogatták, hogy — kigyuladt a bérház teteje.

És tényleg. Tegnap délelőtt 1 óra 15 perckor a Dobozy-átjáró 28/a. számu ház tetején tűz támadt. A tüzet tegnap délelőtt 1 óra 20 perckor **Urai Sándor**, a városi bérház ház-mestere vette észre, aki nyomban értesítette a rendőrséget és a tűzoltóságot. Ugyanekkor haladt el a Piac-utcán **Borsos tizedes** 1 szakasz katonából álló járőre, aki, mikor észrevette, hogy tűz támadt a Dobozy-átjárón, szakaszával kiürítette az átjárót és példás rendet teremtve, kordont húzott.

Csakhamar megérkezett a tűzoltóság teljes készülsége **Dézy** és **Biro** segédtisztek vezetésével, akik nyomban hozzáálltak a tűz oltásához, mely bizony nem a leggyorsabban ment, egyrészt mert a tűzoltóság megerősítése után 10-12 percig nem működött a vízvezeték, másrészt meg a fecskendőket kellett használni, mivel a vízvezeték nem volt megfelelő nyomásu, mivel a tűz a IV. emelet tetőzetén volt. Ezenközben érkezett meg a rendőrség **Papp Lajos**, dr **Csibe Sándor** rendőrfelügyelő 2 szakasz rendőrrel, akik a laktanyából megérkezett **Kemény** hadapród szakaszának segítségével az ezenközben ezrekre rugó bámuló kíváncsi közönséget tartóztatták fel s a rendre ügyeltek.

Mivel a fecskendővel nem sokra mentek, 1 óra 55 perckor megérkezett a tűzoltólaktanyából a gőzfeccskendő is, mely megérkezése után 8 atmoszféricas nyomással árasztotta a vizet a palota égő tetejére. A tűz még két óraker is javában égett, úgy hogy a gőzfeccskendő alig bírta a víz nyomását.

A tüzesetnél megjelentek még **Dr Tóth Gyula** rendőrkapitány, később pedig maga **Sághy Lajos** rendőrfőkapitány is és ellenőrizték a hatalmas tüzesetnél aszisztáló rendőrséget. A IV. emeleten levő csigaház tetejét oltották már, amikor az egyik tűzoltó **Tóth Gyula**, aki

csakánnyával az égő háztető gerendázatát bontotta, mecsuszott s a padlás deszkáival a zuhant. Szerencsére rövid ajúláson kívül komolyabb baja nem történt. Végre derék tűzoltóinknak 3 óra sikerült a tüzet eloltani, amikor a fecskendőket összerakták és bevonultak. A tűz ideje alatt megakadt a villamos és kocsiforgalom is, úgy, hogy ez idő alatt a villamos forgalmat átszállással, a kocsiforgalmat pedig a Batthyányi utcán át bonyolították le.

A tüzeset után a kiszállt rendőrség megajtette a tűzvizsgálatot, mely szerint a tűz keletkezésének oka felől pozitívumot nem lehet még megállapítani. A tűz az ugynevezett csigaházban keletkezett és ezer szerencse, hogy ez tűzmentes falakkal van körülvéve, úgy hogy a veszedelem tovább nem terjedhetett. A tetőzetből mindössze 8 négyzetméternyi terület égett el. A kár a hozzávetőleges számítások szerint 20-30 ezer korona.

A tűzoltók kiváló teljesítménye különös dicséretet érdemel.

A Hortobágy és a kacsa

Tegnap hírt adtunk arról a nevezetes fölfedezésről, hogy a Hortobágyon folyamatban levő munkálatok alkalmával gazdag petroleumér tört elő.

Ezzel kapcsolatban egyik reggeli lap, majd a helybeli délutáni ujság is szigorú ábrázattal kacsának minősíti az egész híradást. A délutáni lap hazafias intencióját megértjük, a reggeli lap állásfoglalásának is hallottuk a magyarázatát. **Csóka Samu** h. polgármester a cikkek megjelenése után úgy nyilatkozott munkatársunk előtt, hogy a „Hajdúföld” tudósítása mindenben fedti a valóságot.

Mindjárt hozzáfűzte azt is, hogy ő és a tanács mindent el fognak követni abban a tekintetben, hogy a természet kincsei ne egyes spekulánsokat gazdagítsanak, amit arra már bizonyos oldalról kísérletek történtek, hanem addigiban a város egész közönsége részesüljön.

Bolgár betörés Macedóniába

Graz, aug. 12. Macadonia déli részéből a bolgár komitacsik újabb betöréséről érkeznek hírek. A vezérkar a határon egyre ismétlődő zavargásokra való tekintettel az államtanácsnak memorandumot nyújtott át, amelyben Jugoszlávia védelmére néhány fontos határpont megszállását követeli.

Véres párbaj a Nagyerdőn

Tegnap reggel 5 órakor könnyen halállal végződhető párbaj játszódott le a Nagyerdő egyik tisztásán. Az esetről részletes tudósításunkat itt adjuk:

Kerekes György és Inczedy László dohánygyári tisztviselők éveken át a lehető legjobb barátságban voltak. Azonban napokkal ezelőtt összekülömböztek s az ügyet lovagias utra terelték. A segédek tárgyalásainak eredményeként tegnap reggel aztán összemérték fegyvereiket. A megállapodás szerint tegnap reggel 5 órakor a Nagyerdő egyik tisztásán súlyos feltételű pisztoly párbajt vívott Inczedy László és Kerekes György. A párbaj véros kimenetelű volt, amennyiben Kerekes ellenfelet egy lövéssel leterítette.

A golyó ugyanis Inczedy László arcába furódott és füle töve mellett jött ki úgy, hogy hajszálon mulott, hogy halálát nem okozta. Így is a lövés következtében Inczedy ájultan rogyott össze s kiömlő vérével pirosra festette a zöld pázsitot. A megsérült Inczedy sebét Dr Józsa Ödön orvos kimosta, majd bekötözte s ezután lakására szállították a fiatal embert.

Itt volna az ideje annak, hogy az erre hivatottak letörnék már azt a járványszerű „párbajbetegséget“, mely városunkban is olyannyira lábra kapott. A mostani komoly időkben szükség van minden derék magyar emberre és a legnagyobb mértékben elítélendő, hogy fiatal emberek kockára tegyék fiatalos megdondolatlanságból vagy feltűnési viselkedésből a hazának annyira drága életüket.

A kormány és a hadifoglyok

Budapest, aug. 12 (Magy. Curir) Az Oroszországban levő magyar hadifoglyok sorsa iránt érdeklődő nagyszámú közönség gyűlt ma délután egybe a Vöröskereszt Andrássy-uti helyiségében.

Jungert Mihály min. osztálytanácsos ismertette a revali és rigai egyezményeket, amelyeket hadifoglyok testvéreink hazabocsátása iránt a magyar kormány nevében az orosz szovjet megbízottakkal kötött.

Huszár Károly kijelenti és becsületszavával áll jót, hogy a magyar kormány mindent megtett és megtesz, hogy ezek a szerencsétlenek mennél előbb hazakerüljenek. A hazaszállításhoz pénzbeli akadályai sincsenek már. Bizonyára ott fognak azért maradni Oroszországban sok ezren, akik nem akarnak hazajönni, mert már ott megtelepedtek és családot alapítottak. De azokat, akik az ott is elterjedt rémhírek miatt félnek hazajönni, nyugtassák meg hozzátartozóik, hogy a magyar kormány a legnagyobb szeretettel fogadja őket és gondoskodik is róluk.

Magyarország óriási áldozatot hoz azzal, hogy 400 jogerősen elítelt embert kivont a törvény sújtó hatálya alól és átadja Oroszországnak. De ez is épen a magyar kormánynak az áldozatkészségét bizonyítja.

A hadifoglyok kérdésében kijelentheti azt is és erre bizonyítékai vannak, hogy hadifoglyaink hazaszállítása nem a magyar kormány késélmelkedése miatt húzódt el ily sokáig, hanem hazajövetelüket me akadályozták azok az Oroszországban levő vagy oda zököt egyének, akik a szovjet zsoldjába állottak, magas állásokban vannak nagy fizetésekért. Ha majd az utolsó hadifoglyok is itthon lesz, akkor a nyilvánosság elé fogja tárnai az erre vonatkozó bizonyítékait.

Olasz követ Budapesten

Budapest, aug. 12. (MTL) A Kormányzó ma délelőtt a szokásos ünnepélyes módon fogadta herceg Castagrello Cajetan olasz királyi követet, aki megbízó levelét nyújtotta át. A Kormányzó ünnepélyes audiencián fogadta a követet és megbízó levelét Bánffy Miklós gróf külügyminiszter jelenlétében átvette.

Magyarország a Duna-konferencián

Pozsony, augusztus 12. (Bud. Tud.) A nemzetközi Dunabizottság augusztus 15-én kezdődő tanácskozásait Rosetti olasz kiküldött fogja vezetni. Magyarország szintén küld képviselőket a konferenciára.

A pécsi hazaárulók

A kommunisták meg akarták akadályozni a magyarok bevonulását - Utcái zavargások Pécsen

Kaposvár, aug. 12. (MTL) A még szerb megszállás alatt levő területről érkező jelentés szerint Grossec ezredes Pécsre érkezett Errain francia őrnagy és Forster angol ezredes, valamint egy szerb határrendőrkapitány kíséretében a megszállt területek kiürítésének előkészítésére.

A Linder és társainak vezetése alatt álló kommunista munkásság attól félve, hogy eddigi korlátlan uralmának a szerb kiürítéssel beakonyodott, minden lehetséges eszközt megragad, hogy a trianoni békeben Magyarországnak ítélt területek átadását megakadályozza.

A kommunista sajtó a legfektelenebb izgatást viszi végbe, sőt attól a fenyegetéstől sem riad vissza, hogy a munkásság a nemzeti hadsereg bevonulása ellen a legvégső eszközökhöz folyamodik.

Az antant tiszték megérkezését is céljaink megfelelő tüntetésekre igyekeztek kihasználni.

Grossec ezredesnél megérkezése napján egy rögtönzött „munkás“-küldöttség jelent meg,

amelynek szónokai hangoztatták, hogy a pécs munkásság körében nagy az izgalom a kiürítés elrendelése miatt és a munkásság (?) kész a magyar csapatok bevonulását minden eszközzel, végső ellenállás árán is megakadályozni.

Grossec ezredes higgadtságra intette a küldöttséget, megállapítván, hogy a munkásoknak nincs okuk arra, hogy bármitől is tartsanak.

A kommunisták a Pécsre érkező antant tiszték előtt tüntetni készülnek a baranyai terület további megszállása érdekében. Küldöttség jelent meg Rács szerb kormánybiztosfőispánnál is és bejelentette, hogy a pécsi munkások egységes akarattal állnak a bevonulással szemben.

Tegnap is tüntetett egy kommunista csoport a visszacsatolás ellen, a tüntetés azonban zavargássá fajult, mert sem a csendőrség, sem a rendőrség nem avatkozott be. Több üzlet és az uri Casino ablakait bevették, polgárokat tetteleg bántalmazták és végül szétrombolták a „Dunántul“ című hazafias lap helyiségeit.

Rendet viszünk Baranyába

Budapest, aug. 12. A kormány lázas sziettségével készül a felszabadult területek átvételére irányuló munkálatok előkészítésére. Első feladat, hogy az átvétel pillanatától kezdve az egész vonalon a közrendet a legteljesebb mértékben biztosítsák. A kormány semmi néven nevezendő egyéni vállalkozásokra nem lesz hajlandó módot adni. A kormánynak az a szándéka, hogy a keresztény párt tagjai közül is nevez ki miniszteri biztosokat a felszabaduló területeken szükségessé vált rendkívüli intézkedések ellenőrzésére és pedig ugyanolyan számarányban, mint a kispártból. Miniszteri biztosokat a következő keresztény párti politikusokat nevezik ki: Bleyer Jakab volt nemzetiségi minisztert, nemzetgyűlési képviselőt, Kovács Ferenc pécsi kanonokot és Schnitzer Ferenc tábornokot. Ugyancsak megbízást fog kapni Schlichta Margit nemzetgyűlési képviselő is, aki a női tabor erkölcsi vezetésének felügyelői jogát fogja gyakorolni.

Kaposvár, aug. 12. (MTL) A pécsi antant misszió két tagja, Grossec francia ezredes és Ipler angol őrnagy autou Kaposvárra érkeztek és az itt székelő kormánybiztossággal tanácskozást folytattak a kiürítés keresztülvitel tárgyában. Az entente tiszték ma el is utaztak Kaposvárról.

N A P I H I R E D E K

A belügyminiszter leirata. A belügyminiszter leiratot intézett valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez, melyben felhívja a törvényhatóságokat, hogy mindennemű szükségletüket, amennyiben a helyi, vagy belföldi cégektől nem szerkezhetők be, azokat a megszállt területen levő vállalatoktól, vagy kereskedőktől szerezzék be.

Előadás a hadifoglyok akcióról. A honvédelmi miniszterium hadifoglyok osztályából Kirchner Sándor ezredes 19-én délután 6 órakor Debrecenben a városhaza közgyűlési termében a hadifoglyok akció mai állását fogja ismertetni. Kívánatos volna, a közönség minél szélesebb körű részvétele. Belépődíj nincs.

Ismét adnak utlevelet Romániába. Megirtuk néhány nappal ezelőtt, hogy a budapesti román követség egy rendőrral támadt afférja folytán beszüntette a vizumok kiadását. Az utlevélosztály ma reggel ismét megkezdte működését, ami nagy megnyugvást keltett.

Radikális védekezés a tejhamisítók ellen. Debrecenben a közelmúlt idők alatt igen elszaporodtak a tejhamisítók úgy, hogy az azok elleni védekezésnél legutóbb Varga István dr a debreceni vegykeresleti állomás vezetője kénytelen volt a legradikálisabb eszközökhöz fordulni. Hajdusámsomból hamisított tejet akartak behozni, ám azokat dr Varga felülvizsgálta és mivel nagyrésze vizes volt, még a hajdusámsoni állomáson kiborogatta. Nagyon helyesen.

Ifjusági sporttér a Nagyerdőn. Az ifjusági testnevelés ügye Debrecenben egész a közelmúlt időkig nem részesült abban a figyelemben, amit a kérdés nagyságánál fogva méltán megérdemelt volna. Most már dicséretes kezdeményezések történtek ezen a téren is, de a legnagyobb baj az volt, hogy nem állott rendelkezésre megfelelő sporttelep s emiatt a lelkes munka is csak féleredményeket mutathat fel. Annál örvedetesebb, hogy remény van rá, miszerint a kultusz kormány az ősz folyamán jelentékeny pénzüsszeget bocsát a tankerületi főigazgatóság rendelkezésére egy modern, a középiskolai ifjuság igényeinek megfelelő sporttelep építésére, amelyre a helyet a város már régebben kiutalta a nagyerdei lövölde mellett. A városi tanács ennél fogva utasította az erdőhivatalt a játéktér pontos felmérésére, hogy annak idején az építkezéseket haladéktalanul meg lehessen kezdeni.

Csecsemővédő tanfolyam. A Stefania gyermekvédő szövetség leiratot intézett a polgármesterhez, melyben arról tudatja, hogy Budapesten szeptember 15-étől kezdődőleg 1922 június végéig csecsemővédő tanfolyamot rendez. A csecsemővédő tanfolyamra minden olyan feddhetlen erkölcsű nő pályázhat, aki 18. életévet betöltötte már, de még a 35. életévét túl nem haladta, 4 polgári képzettséggel bír. — A felvételi feltételek megtekinthetők a polgármesteri hivatalban.

Az elgázolt asszonyt felismerték. Megirtuk, hogy pár nappal ezelőtt a Csicsogón egy szoboszlói szekér egy ismeretlen asszonyt elgázolt. Most az asszonyban Hodosi Antal hajdubagosi gazdálkodó feleségét ismerte fel. Az asszonyt tegnap délután eltemették.

Sakkverseny Budapesten. A budapesti Sakk-kör szeptember 1-én a Gellért szállóban rendezi versenyét, melyen a következő mesterek vesznek részt: Aljekin Boguljukow, Tarasch, Mieses, Sälemisch, Tartakower és Endre.

A tótok visszakiváncznak. Prágából jelentik: Hlinka az amerikai tótokhoz kiáltványt intézett, címe: Üzenet! és az amerikai tót katolikusok lapjában jelent meg. Közli a választások eredményét, amelyet arra vezet vissza, hogy a nép nem a választás útján akar diktálni a Felvidéken. Elmondja, hogy a Felvidéken sok lelkes visszasírja a régi viszonyokat, mert akkor elismerték és tiszteletben tartották őket. A lakosság is visszakívánja a régi urait.

Vasárnap zárul a képkiallítás. Fechtmann József, a fiatal festőgeneráció izmos tehetségű, kiváló tagja kollektív kiállítását több oldalról jött kérésnek engedve holaap, vasárnapig tartja nyitva. A Párisba készülő művész erős rajztudású és biztos színanalízisű, derűs képei minden bizonytal sok vevőre fognak akadni, mert árukát a legszerényebben szabta meg. A kiállítás Egyháztér 7. sz. alatt tekinthető meg.

— **Hangverseny.** Szombaton és vasárnap este 20 és fél órai kezdettel a katonai zenekar válogatott műsorral hangversenyt rendez a Bika kávéházban a zene alap javára.

— **A meglopott munkás.** Ligeti Ferenc debreceni munkás fejéresen tett a rendőrségen, hogy ismeretlen feltételek egy pár cipőjét és nadrágját ellopták. A rendőrség nyomozza a tolvajokat.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, kik drága halottaik fölötti mélyszégyen fájdalmunkat részvétükkel enyhítették, ezúton mondunk hálás köszönetet. Liebhardt és Knusel-Herdicska család.

A mozik és a rokkantak

A moziengedélyeknek nemrég történt revíziója alkalmából sok szóbeszéd tárgya volt az, hogy a hadirokkantak, a hadiözvegyek és árvaik, akik elsősorban szorulnak rá és elsősorban érdemesek is a közhatóságok támogatására, — nem kaptak egyetlen koncessziót sem.

A zsidó érdekeltség, mely nem tud beenyugodni abba, hogy a mozi, mely nem csak fényes üzlet, hanem elsőrendű népszerűsítő eszköz is, ezt a körülményt arra használta fel, hogy hangulateltérítési szándékkal élte ki.

A valóság az, hogy az új engedélyesek tartoznak személyzetüknek legalább 40 százalékat a hadigondozottak közül kiválasztani. Ezek között nyugtalanságot kelt az a mestersegesen is terjesztett hír, hogy a debreceni mozgókép új tulajdonosai nem akarnak hadigondozottakat vállalatuknál alkalmazni. Ez a hír ilyen értelemben nem felel meg a valóságnak.

Tény az, hogy a Hadróá vezetésével által előjegyzett hadirokkantak és hadiözvegyek közül eddig senkit sem alkalmaztak, de a hadigondozottak érdekeit védő miniszteri rendeletnek a pontos betartását úgy a Hadróá, mint a Hadigondozó Népiróda igazgatósága figyelemmel kíséri.

De figyelemmel kíséri a nagyközönség és a nyilvánosság ellenőre: a sajtó is!

SZÍNHÁZ.

Színházak és mozgószínházak közleményei

Az Uránia mai szonnyító műsora iránt általános érdeklődés nyilvánult. A fényes megnyitó műsort „Roland mester“ e. középkori misterium 6 felvonásban ekesíti, melynek főszerepét, a néhány száz szereplő és több elsőrangú művész élén Éva May a világhírű és szépségéről is híres német művész nő játsza. Ezt megelőzi egy pompás vígjáték A kis házasközvetítő címen. Előadások ma vasárnap d. u. 3, 5, este 7, és 9 órákor. Jegyelővétel mindennap d. e. 10-12-ig. Hétfőn és kedden ez a gyönyörű műsor este 7 és 9 órákor utoljára látható.

Tánckirálynő, látványos nagy filmujdonosság ma 7 és 9 órai kezdettel kerül bemutatásra a Vigszínház-mozgóban. — A kép Fanny Eislernek a világhírű táncosnőnek élettörténetét tárgyalja könnyekig megható szerelmi játék keretében. A látványos és elejétől végig érdekes filmalkotás mindenképpen nagy érdeklődésre tarthat számot.

A készpénzforgalom csökkentése

A debreceni 2. sz. posta- és távirahivatal vezetésége a következő felhívás közzétételére kérte fel lapunkat:

Az effektív készpénzforgalom csökkentése céljából a helybeli *Debreceni Első Takarékpénztár R.-T.* a postahivatal készpénzfőnökségének átvételével és kezelésével bízott meg. E megbízással kapcsolatban a kereskedelmiügyi m. kir. miniszter ur elrendelte, hogy ezen pénztárnál számlával bíró számlatulajdonosoknak címére érkező posta- vagy csekkfizetési utalványok összege ne készpénzzel, hanem számlájuk javára való átírás útján egyenlítsék ki, ha a kiegyenlítés e módjához a számlatulajdonosok kifejezetten hozzájárulnak. Ez esetben a címzett a részére érkezett utalványok szelvényeit részletes jegyzék kíséretében kapja meg és az e jegyzékben jóváírtként feltüntetett összeg fölött a számlatulajdonos késedelem nélkül rendelkezhetik. A jóváírás teljesen díjmentesen történik, ugyancsak díjmentesen kézbesíti a posta a számlatulajdonosoknak szóló jóváírási értesítéseket is. Azonos elbírálásban részesülnek azok a címzettek, akik más helybeli pénz-

intézetnél bírnak folyószámlával, ha ez a pénztárat a postapénzek átvételével megbízott Debreceni Első Takarékpénztárral az érkezett utalványösszegek átutalására nézve kellő megállapodásra jut.

A megbízott Debreceni Első Takarékpénztár számlatulajdonosai az intézetre szóló csekkekkel postai befizetéseket teljesíthetnek és kiegyenlíthetik a postával szemben fennálló tartozásaikat (utánvételeket, postai megbízásokat, táviró- és távbeszélő-díjakat.) Saját számlájára terhelt kibocsátott csekkekkel azonban távirati utalványokat feladni nem lehet. A csekk 4000 koronánál nagyobb összegéről rendszerint nem szólhat és az ilyen csekkek egyelőre kizárólag Debrecen 1. számú (Piac-u. 36.) és a pályaudvari gyűjtő postahivatalnál teljesíthető postai befizetés. A csekkel fizető felek a postahivatalban lehetőleg soron kívüli kielégítésben részesüljenek. A m. kir. posta vezetésége az újítás sikeréhez fűződő közgazdasági és hazafias érdekekre való tekintettel kéri a közönséget, hogy a főlösleges készpénzek a forgalomból való kiküszöbölésére irányuló törekvésében támogatni szíveskedjék.

Debrecen, 1921 augusztus hó 12-én.

Fényér,

m. kir. pt. felügyelő, hiv. vezető.

SPORT.

Felhívás az összes sportegyesületekhez és sportemberekhez! Kovács Pál MASz elnök s MOAE—Szemere bizottság titkárságának temetése ma déle 11 órákor lesz. A ravatolás a DTE tornacsarnokában (Péterfia-u. 76.) történik, honnan barátai, a dalárda és a kétélesen megengedett katonazenekar gyászinduló hangjai között kéri utolsó útjára. A szomorú véget ért sportársunk végtesztességénél minél számo-abbban jelenjünk meg.

DMTE—DKASE. Az újonnan 1. o. ba került munkás egyesület vasárnap délután tartja harmadik bemutatkozó mérkőzését a bajnokság második helyezettjével. Mindkét csapat ambíciójára a győzelmet s így igen érdekes versenyre van kilátása a közönségnek.

Bajnoki sorsolás. A MLSz keleti kerület bajnoki labdarugó mérkőzésen résztvevő egyesületek mérkőzéseinek sorsolása folyó hó 13-án este 6 órákor a hivatalos helyiségben (Bika-szálló, félémelet I.) fog megtörténni.

METEOR MOZGÓBAN
Bocskay-tér.

Holnap aug. 14-én, vasárnap

Gyermeksziv

Monigomeri gyermekdrámája.

Szécsi Ferkóval a főszerepben

Előadások kezdete d. u. 3, 5, 7 és 9 órákor

Pénztárnyitás d. e. 10 órákor

Helyárak: P. 16, F. 14, I. 12, II. 8,

III, 6 korona.

Három szobás modern lakást

a központban bármilyen áron bérbeveszek

Czim:

Dr BIGE GÉZA ügyvéd

Ferenéz József-ut 6.

Eladó ház

Bauer-telep Bauer-utcán 2 szobás családi ház 300 négyzetméter területtel eladó. **Dezső László irodája Maróthy-utca 19.**

Íróasztalt

keresünk megvételre. Cím a kiadó hivatalban

Eladó villany felszerelés

200 méter oszlopfelszerelés az utcáról lakásban 2 láng bevezetéssel azonnali átadásra eladó **DEZSŐ LÁSZLÓ** irodája Maróthy-utca 19

Apró hirdetések.

Debrecze i Gazdak Bankja Részvénytársaság Kossuth-utca 17. Kölesőnőket folyósít házakra, — földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad, a betétek után kamatot ad. Értékpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbe ad (safé deposit) páncélrekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Felelnek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésére áll.

Molykár ellen

szörme és tollruhák megőrzését a legnagyobb biztonságban beraktároz **KOVÁRY és ALT-MÁRN** Piac-utca 42.

Eladó

sárga, federes, nagyon könnyű, homokfutó, egy lovas kocsi, teljesen jó karban federes ülésekkel. Értekezhetni Vár-u. 8 sz. délután 2-4 óráig.

FÉMONTÓDE!

Bronz, réz, alumínium **Pauló** stb. öntésel vállalja **Ferenéz** Debrecen Zépolya-utca 13. Telef. 430.

Makulatura öt kilós teletételekben kapható **lapunk kiadóhivatalában.**

Rákacsok felvételnek fix fizetéses és jutalékos a kiadóhivatalunkban

Forgács István műpás **Hádopos-u.**

Bélyeggyár és vésőintézet **PAULÓ I.** Bathyany-utca 22. **Telefon 1365.**

Családi ház

közel a f. terhez 3 szobás utcai 3 szobás udvari lakás, üvegezett veranda, pince, külön baromfiudvar. Az egész villanyvilágítással, vétel esetén 3 szoba azonnali beköltőzésre eladó. **Dezső László irodája Maróthy-u. 19.**

16515—1921. sz.

Hirdetés.

Debrecen sz. kir. város törzsménéséből kijelölt nyolc darab 3 éves és idősebb tenyészkanca és három darab szopós esikő a lóvásártéren az 1921. évi **augusztus hó 14-én,** továbbá a törzsgyűléséből kijelölt tizenegy darab 3 éves és idősebb tehén, illetve üsző és kettő darab szopós borjú a baromvásárban az 1921. évi **augusztus hó 15-én** mindenkor reggel 9 órákor kezdetét vevő nyilvános árverésen eladotnak. Az eladó állatok a Debrecen város es. eprekerti ménestelepén megtekinthetők.

Debrecen, 1921 aug. 10.

Városgazdai hivatal.

Eladó sestakenti szőlő

Andássy-utca 856 négyzetméter szőlő gyümölcsös, borház és teljes termésel azonnali átvételre eladó **Dezső László irodája Maróthy-utca 19. szám.**

Poloskairtást

vállal felelősséggel helyben és vidéken **RÁTHON I GÁBOR** hatóságilag engedélyezett féregirtó **Cegyed-utca 18**

Hálószoba butor

sötét matt színű új állapotban azonnali átvételre eladó **DEZSŐ LÁSZLÓ** Maróthy u 19